

**KANCELARIA
SENATU**

BIURO ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI

Warszawa, 12 marca 2020 r.

BADK.DPK.133.129.2019 WW

P10-29/19	Data wpływu petycji 11 grudnia 2019 r.
	Data sporządzenia informacji o petycji 5 marca 2020 r.

KONSTYTUCJA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

TEMAT

ZMIANA KONSTYTUCJI

WNOSZĄCY PETYCJE: petycja indywidualna

Osoba fizyczna.

PRZEDMIOT PETYCJI:

Podjąć inicjatywę ustawodawczą dotyczącą zmiany Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, w celu wprowadzenia do jej treści zapisu art. 90 Konstytucji Słowenii.

UZASADNIENIE WNOSZĄCEGO PETYCJE:

Autor petycji postuluje zmianę Konstytucji RP, poprzez wpisanie do jej treści art. 90 Konstytucji Słowenii. Autor petycji w uzasadnieniu wskazuje, że „niezbędnym warunkiem udanego funkcjonowania każdej społeczności jest wewnętrzna zgoda. Wyjątkową społecznością jest demokratycznie wybrany parlament. Jego dobre funkcjonowanie to gwarancja dobrej wędrówki przez życie całego narodu. By to było możliwe wszyscy reprezentanci narodu muszą mieć jednakowe prawa i wzajemnie się szanować”. W naszej 30-letniej demokracji cały czas trwa „wojna na górze”, która uniemożliwia rywalizującym ugrupowaniom politycznym wzajemną tolerancję oraz poszukiwanie kompromisowych rozwiązań trudnych problemów wielomilionowego narodu.

Autor petycji podnosi, że „Słoweńcy po uzyskaniu niezależności w 1991 r., jako drudzy na świecie, przyznali równe prawa posłom większości i opozycji wprowadzając w art. 90 Konstytucji zapis dotyczący referendum ustawodawczego” (vide - Działania powiązane). Skutkuje to prowadzeniem racjonalnej gospodarki, wejściem w 2018 r. do strefy EURO oraz nadwyżką budżetową 3,37%.

STAN PRAWNY:

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 ze zm.) stanowi, że Rzeczpospolita Polska jest dobrem wspólnym wszystkich obywateli oraz demokratycznym państwem prawnym, urzeczywistniającym zasady sprawiedliwości społecznej (art. 1 i 2).

Konstytucja jest najwyższym prawem państwa, a jej przepisy stosuje się bezpośrednio, chyba że Konstytucja stanowi inaczej (art. 8).

Ustrój państwa opiera się na podziale i równowadze władzy ustawodawczej, władzy wykonawczej i władzy sądowniczej. Władzę ustawodawczą sprawują Sejm i Senat, władzę wykonawczą Prezydent RP i Rada Ministrów, a władzę sądowniczą sądy i trybunały (art. 10).

W sprawach o szczególnym znaczeniu dla państwa może być przeprowadzone referendum ogólnokrajowe, które ma prawo zarządzić Sejm bezwzględną większością

głosów w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby posłów lub Prezydent Rzeczypospolitej za zgodą Senatu wyrażoną bezwzględną większością głosów w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby senatorów. Jeżeli w referendum ogólnokrajowym wzięło udział więcej niż połowa uprawnionych do głosowania, wynik referendum jest wiążący. Ważność referendum ogólnokrajowego oraz referendum w sprawie zmiany Konstytucji, stwierdza Sąd Najwyższy.

Zasady i tryb przeprowadzania referendum określa ustawa (art. 125).

PRACE LEGISLACYJNE:

W Senacie IX kadencji trwały prace nad projektem ustawy o zmianie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (druk senacki nr 985).

Celem zmiany Konstytucji było zwiększenie o 2 liczby mandatów senatorskich i przesądzenie, że senatorowie ci będą wybierani przez obywateli polskich zamieszkałych za granicą oraz zamieszkałe za granicą osoby, których przynależność do Narodu Polskiego lub pochodzenie polskie zostały stwierdzone zgodnie z ustawą (tj. w szczególności posiadaczy tzw. Karty Polaka) i które najpóźniej w dniu głosowania kończą 18 lat (spełniają wymagania wynikające z art. 62 Konstytucji).

Pierwsze czytanie projektu ustawy odbyło się 4 grudnia 2018 r. w Komisji Spraw Emigracji i Łączności z Polakami za Granicą oraz Komisji Ustawodawczej, które postanowiły kontynuować prace nad tym projektem ustawy. Termin na przygotowanie sprawozdania upłynął 30 kwietnia 2019 r.

Opinie prawne (OE-271) o senackim projekcie ustawy o zmianie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (druk senacki nr 985) zostały opracowane przez prof. dr hab. Annę Łabno; prof. UKSW dr hab. Bogumiła Szmulika; dr hab. prof. UP Jarosława Szymanka.¹

DZIAŁANIA POWIĄZANE:

Konstytucja Republiki Słowenii z 23 grudnia 1991 r. (ze zmianami, ostatnia z 23 czerwca 2006 r.) stanowi, że Słowenia jest republiką demokratyczną i socjalnym państwem prawnym (art. 1 i 2).

Słowenia jest państwem wszystkich swoich obywateli opartym na trwałym i niezbywalnym prawie narodu słoweńskiego do samostanowienia. Władza w Słowenii należy do ludu. Obywatele i obywatelki sprawują ją bezpośrednio, a zwłaszcza poprzez

¹ <https://www.senat.gov.pl/prace/senat/opinie-i-ekspertyzy/page,9.html>

wybory oraz zgodnie z zasadą podziału władz na ustawodawczą, wykonawczą i sądowniczą (art. 3).

Zgromadzenie Państwowe składa się z 90 posłów reprezentujących obywateli Słowenii. Posłowie są wybierani w wyborach powszechnych, równych, bezpośrednich i w głosowaniu tajnym.

W skład Zgromadzenia Państwowego musi być zawsze wybrany jeden poseł ze wspólnoty narodowej włoskiej i jeden z węgierskiej.

System wyborczy określony jest ustawą przyjętą przez Zgromadzenie Państwowe większością dwu trzecich głosów ogólnej liczby posłów. Posłowie, z wyjątkiem posłów wspólnot narodowych, wybierani są w wyborach proporcjonalnych, po uwzględnieniu osiągnięcia w wyborach do Zgromadzenia Państwowego czteroprocentowego progu oraz z poszanowaniem zasady, że wyborcy winni posiadać decydujący wpływ na rozdział mandatów pomiędzy kandydatów (art. 80).

Rada Państwa jest reprezentacją interesów społecznych, gospodarczych, zawodowych i lokalnych, liczy czterdziestu członków. W skład Rady Państwa wchodzi:

- czterech przedstawicieli: pracodawców; pracobiorców; rolników, rzemieślników i osób wykonujących wolne zawody;
- sześciu przedstawicieli dziedzin pozagospodarczych;
- dwudziestu dwu przedstawicieli interesów lokalnych.

Organizację Rady Państwa określa ustawa (art. 96).

Sprawy referendum ustawodawczego reguluje art. 90 (wniosek petycji) w myśl którego, Zgromadzenie Państwowe może zarządzić referendum w sprawach podlegających regulacji ustawowej i związane jest jego wynikiem.

Zgromadzenie Państwowe może zarządzić referendum, wskazane wyżej, z własnej inicjatywy, a musi je zarządzić, jeśli tego zażąda co najmniej jedna trzecia posłów, Rada Państwa lub 40 tysięcy wyborców.

Prawo udziału w referendum służy obywatelom, którzy posiadają prawa wyborcze. Propozycję uważa się za przyjętą, jeśli opowie się za nią większość wyborców uczestniczących w referendum.

Tryb przeprowadzenia referendum określa ustawa uchwalona przez Zgromadzenie Państwowe większością dwu trzecich głosów obecnych posłów.²

---

² Konstytucja Republiki Słowenii, Wydawnictwo Sejmowe Wydanie drugie zmienione i uaktualnione Warszawa 2009 r., Tłumaczenie i wstęp Piotr Winczorek, str. 27, 45-46, 48-50.

INFORMACJE DODATKOWE:

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. w rozdziale XII „Zmiana Konstytucji” w art. 235 ust. 1-4 stanowi:

1. Projekt ustawy o zmianie Konstytucji może przedłożyć co najmniej 1/5 ustawowej liczby posłów, Senat lub Prezydent Rzeczypospolitej.

2. Zmiana Konstytucji następuje w drodze ustawy uchwalonej w jednakowym brzmieniu przez Sejm i następnie w terminie nie dłuższym niż 60 dni przez Senat.

3. Pierwsze czytanie projektu ustawy o zmianie Konstytucji może odbyć się nie wcześniej niż trzydziestego dnia od dnia przedłożenia Sejmowi projektu ustawy.

4. Ustawę o zmianie Konstytucji uchwała Sejm większością co najmniej 2/3 głosów w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby posłów oraz Senat bezwzględną większością głosów w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby senatorów.

W ramach opracowań tematycznych Kancelarii Senatu przygotowano publikację OT-605 „Zmiany Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w latach 1997-2011 w świetle projektów ustaw oraz uchwalonych nowelizacji”.³

OPRACOWAŁA

Wanda Wójtowicz

WICEDYREKTOR

Danuta Antoszkiewicz

---

³ <https://www.senat.gov.pl/prace/senat/opracowania-biura-analiz-dokumentacji-i-korespondencji/page.5.html>